

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu istungi protokoll

1.02.2023

Nõukogu istung toimus 1.02.2023. aastal e-istungina (Teams). Istung algas kell 14.00 ja lõppes kell 16.00. Osa võtsid nõukogu liikmed Ivar Annus, Peeter Burk, Eve Eisenschmidt, Anneli Entson, Joosep Heinsalu, Paavo Kaimre, Laivi Laidroo, Tõnu Lelumees, Ülar Mark, Eleri Pilliroog, Marge Unt, Merle Varik. Puudus nõukogu liige Birute Klaas-Lang. Istungit juhatas Eve Eisenschmidt. Protokollis nõukogu sekretär Hillar Bauman.

Päevakord

1. Kõrgema Kunstikooli Pallas institutsionaalne akrediteerimine
2. Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor institutsionaalse akrediteerimise kõrvaltingimuse täitmine
3. Tallinna Tehnikakõrgkooli institutsionaalse akrediteerimise järgse tegevuskava tagasisidestamine
4. Tallinna Tehnikaülikooli institutsionaalse akrediteerimise järgse tegevuskava tagasisidestamine
5. Institutsionaalse akrediteerimise juhendi muutmine

1. Kõrgema Kunstikooli Pallas institutsionaalne akrediteerimine

- Kõrgem Kunstikool Pallas (edaspidi Pallas) kooskõlastas HAKAga institutsionaalse akrediteerimise aja 15.11.2021.
- Dokumendi „Institutsionaalse akrediteerimise juhend“ punkt 8 alusel hinnati institutsionaalse akrediteerimise raames ka järgmisi rakenduskõrgharidusõppe õppekavu:
Fotograafia
Maal ja maalingute restaureerimine
Tekstiil
- HAKA juhataja kinnitas 26.05.2022 korraldusega institutsionaalse akrediteerimise komisjoni koosseisu komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus:

Eva Werner (esimees)	professor ja endine rektor, IMC University of Applied Sciences Krens (Austria)
-----------------------------	--

Silke Lange (sekretär)	prodekaan, University of the Arts London (Ühendkuningriik)
-------------------------------	--

Anett Pook	Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilane (Eesti)
Annie Doona	Emeritus President IADT, Institute of Art, Design and Technology (Iirimaa)
Alistair James Payne	Professor, Head of the Kingston School of Art (Ühendkuningriik)
Maarit Salolainen	Professor, Aalto University (Soome)
Ieva Skaurone	Rektor, Vilnius Academy of Arts (Leedu)
Liina Siib	Professor, Eesti Kunstiakadeemia (Eesti)

- Pallas esitas eneseanalüüsi aruande HAKA büroole 3.08.2022, HAKA hindamiskoordinaator saatis eneseanalüüsi aruande komisjonile 16.08.2022.
- Hübriidhindamiskülastus Pallasel toimus 19.–21.10.2022.
- Komisjon saatis hindamisaruande projekti HAKA büroole 4.12.2022, HAKA edastas hindamisaruande projekti kõrgkoolile kommenteerimiseks 5.12.2022 ning Pallas esitas oma kommentaarid 22.12.2022.
- Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande HAKA büroole 9.01.2023. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav HAKA kodulehel.
- Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 23.01.2023.
- Hindamiskomisjoni hinnangud olid järgmised:

Standard	Hinnang
Strateegiline juhtimine	Vastab nõuetele
Ressursid	Vastab osaliselt nõuetele
Kvaliteedikultuur	Vastab osaliselt nõuetele
Akadeemiline eetika	Vastab nõuetele
Rahvusvahelistumine	Vastab nõuetele
Õppejõud	Vastab nõuetele
Õppekava	Vastab osaliselt nõuetele
Õppimine ja õpetamine	Vastab nõuetele
Üliõpilaste hindamine	Vastab nõuetele
Õppimise tugisüsteemid	Vastab nõuetele
Teadus-, arendus ja/või muu loometegevus	Vastab osaliselt nõuetele
Ühiskonna teenimine	Vastab nõuetele

Tunnustust vääriv:

Pallas väärib tunnustust oma täienduskoolituse ja elukestva õppe valdkonna juhtimise ja rakendamise eest. Need tegevused on selgelt eesmärgistatud, hästi kavandatud, süsteemsed ning vastavad ühiskonna muutuvatele vajadustele.

10. Nõukogu arutas saadud dokumente 1.02.2023 istungil 12 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Pallase tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused ning ettepanekud edasisteks arendusteks.

10.1 STRATEEGILINE JUHTIMINE

Tugevused

1. Pallase juhtkond on pühendunud ja selge visiooniga selle kohta, millises suunas kõrgkool lähiaastatel liikuma peab, saavutamaks seatud strateegilisi eesmärke.
2. Üliõpilaste panust Pallases hinnatakse ja võetakse arvesse. Sidusrühmad on hästi kaasatud kõrgkooli arengu planeerimisse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Kõrgkool on üsna väike ning seetõttu on võimalik kasutada mitteformaalseid kommunikatsiooni- ja otsustusviise. Siiski sisaldab mitteametlik lähenemine endas ka mitmeid riske, eelkõige selguse ning protsesside ühtluse ja sidususe osas. Vajalik on kõigi osakondade ja üksuste tegevuste järjepidevuse tagamiseks rakendada süsteemset lähenemist planeerimisele ja otsuste tegemisele. Vastutused peavad olema selgelt kommuniqueeritud ja mõistetud. Soovitav on selgelt paika panna ja dokumenteerida Pallase strateegilised juhtimis- ja otsustusstruktuurid ning nendega seotud protsessid kõrgkooli kõigil tasanditel ning seeläbi tugevdada nende selgust ja sidusust.

10.2. RESSURSID

Tugevused

1. Osakondade ja üliõpilaste vaheline kommunikatsioon on õigeaegne, läbipaistev ja kollegiaalne. Kasutatakse erinevaid infokanaleid.
2. Väline kommunikatsioon on eesmärgistatud. Olemas on toimiv süsteem Pallase tegevuste populariseerimiseks. Kommunikatsioon ja ühiskonna teenimine töötavad hästi käsikäes.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Vastavalt kõrgharidusseadusele peavad akadeemilised töötajad läbima atesteerimise. Selleks peab kõrgkoolis olema paika pandud vastav struktuur ja plaan. Pallase lähenemine atesteerimisele on ebajärjepidev ja ebaühtlane. Vajalik on atesteerimise protseduurid standardiseerida ning rakendada järjepidevat dokumenteerimise ja järeltegevuste süsteemi.
2. Kuna arenguevestluste osas on Pallase lähenemine kohati mitteformaalne ja struktureerimata, põhjustab see riski, et õppejõudude arenguvajaduste alane oluline informatsioon võib kaduma minna. Puudub kõrgkooliüleline töötajate kompetentside arendamise kava. Töötajate

arenguvajadusi tuleb dokumenteerida süstemaatiliselt ning nende vajadustega vastavuses välja töötada koolitusplaan.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Nii üliõpilased kui vilistlased sooviksid näha rohkem interdistsiplinaarset õpet koos teiste õppekavade üliõpilastega. Sellega seoses oleks soovitav üle vaadata ka praegune ruumide jaotus, et luua rohkem võimalusi osakondadevaheliseks interdistsiplinaarseks õppeks.
2. Kuna kvalifitseeritud personali värbamine muutub üha keerukamaks, on soovitav koostada õppejõudude järelkasvu kava ning fikseerida personaliga seotud potentsiaalsed riskid riskijuhtimise plaanis.

10.3. KVALITEEDIKULTUUR

Tugevused

1. Välja on töötatud sihipärane kogum tagasisideküsitlusi nii sisemiste kui väliste sidusrühmade tarbeks.
2. Õppetöö kvaliteeti aitavad tõsta regulaarsed ja süsteemsed õppetöölased uuringud ning sidusrühmade tagasiside arvestamine.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Vajalik on tagada kõrgkoolis ühine ja terviklik arusaam õppe-, teadus- ja ühiskonna teenimise alase töö kvaliteedist. Praegu on see õppekavati kõikuv. Selleks tuleb välja töötada ühtsed kvaliteedialased määratlused ja printsiibid ning tagada nende levik töötajate ja sidusrühmade seas. Neid printsiipe tuleb rakendada kõigil õppekavadel, et tagada üliõpilastele võrdselt kvaliteetsed õpikogemused.
2. Pallasel tuleb koguda, tsentraliseerida ja dokumenteerida oma lähenemisviisi kvaliteedi tagamisele, sealhulgas poliitikaid, kvaliteediprotseduure, mudeleid ja indikaatoreid. Lisaks tuleb analüüsida kvaliteedi alaseid riske ja kasutada seda riskianalüüsi kvaliteedi edendamiseks.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Kaaluda võiks kõigile töötajatele ja üliõpilastele lihtsasti ligipääsetava kvaliteedi käsiraamatu loomist, mis sisaldaks järjepidevalt ja kõikehõlmavalt kvaliteediga seotud teemasid. Praegu on kvaliteediteemasid käsitletud paljudes erinevates dokumentides.

10.4. AKADEEMILINE EETIKA

Tugevused

1. Pallas on välja töötanud mitmekesised viisid (infotunnid, kirjalike tööde juhendid, lõputööde reeglid jne) akadeemilise eetika põhimõtete järjepidevaks levitamiseks üliõpilaste seas.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Pallase akadeemilise eetika alane komisjon pannakse kokku ainult juhtumipõhiselt. Tagamaks järjepidevus ja läbipaistvus intsidentide käsitlemisel tuleb moodustada püsiv komisjon õppejõudude, üliõpilaste ja väliste sidusrühmade esindajatest. Kõigil Pallase liikmeskonda kuuluvatel isikutel peab olema võimalus otsepöördumiseks selle komisjoni poole.
2. Soovitatav on kokku panna üks akadeemilise eetika alane dokument, mis sisaldaks põhimõtteid, mida Pallases rakendatakse kõigi tegevuste osas. See dokument peaks looma ka seose hiljuti rakenduskõrgkoolide poolt allkirjastatud hea teadustava leppega. Akadeemilise eetika käsitlemist kõrgkoolis tuleks laiendada võrdsuse, õigluse ja mittediskrimineerimise teemadega. Samuti tuleb selgelt ja süstemaatiliselt määratleda ülesanded ja vastutused kaebuste ja eetiliste küsimuste käsitlemisel.

10.5. RAHVUSVAHELISTUMINE

Tugevused

1. Välisüliõpilaste toetamiseks on olemas hea tugisüsteem.
2. Üliõpilased ja õppejõud jagavad oma väliskogemust kaasüliõpilaste ja kolleegidega ning julgustavad ka neid osalema rahvusvahelises mobiilsuses.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Kuigi Pallas on teinud mitmeid edusamme rahvusvahelistumisel, on arusaamad õppekavade rahvusvahelistumisest kõrgkooli erinevates osakondades erinevad. Ei ole välja töötatud ega rakendatud võõrkeelte õppimise ja võõrkeeles õpetamise strateegiaid õppejõudude jaoks. Õppekavade rahvusvahelistumise sisu ja tegevused tuleb selgemalt ja süsteemsemalt määratleda.
2. Pallasel on soov saada rahvusvaheliselt tunnustatud kõrgkooliks ja värvata rohkem väliskülalisüliõpilasi. Samas ei ole kõrgkoolis piisavalt arvestatud õppejõudude kultuurilise mitmekesisuse koolituse vajadust. Vajalik on välja töötada ja läbi viia kogu kõrgkooli töötajate jaoks kultuurilise mitmekesisuse alase teadlikkuse tõstmise koolitus.

10.6. ÕPPEJÕUD

Tugevused

1. Oluline osa akadeemilistest töötajatest on külalisõppejõud ja praktikud. Tänu neile on üliõpilased hästi teadlikud arengutest ja probleemidest erialavaldkondades.
2. Õppejõud on pühendunud loovalt mõtleivate, pädevate ja oskuslike lõpetajate ettevalmistamisele.
3. Tekstiili õppekava ning maali ja maalingute restaureerimise õppekava õppejõude iseloomustab innukus üliõpilaste toetamisel ja vastuvõtlikkus tagasiside suhtes, mis loob osakondades tugeva kogukonnatunde.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Pallasel on palju osakoormusega praktikutest õppejõude, kelle integreerimine kõrgkooli põhitegevustesse vajab süsteemsemat lähenemist. Osakoormusega ja külalisõppejõude tuleb

paremini integreerida kõrgkooli kui terviku konteksti, kvaliteedisüsteemi ja -protseduuridesse ning viia neid kurssi muudatustega.

2. Kõrgkool toetab küll õppejõude nende enesearenduse alastes tegevustes, kuid need tegevused põhinevad liialt *ad hoc* ja mitteformaalsel lähenemisel. See võib tähendada seda, et kogu kõrgkooli õppejõudude jaoks kasulikud teemad jäävad tähelepanuta. Õppejõudude arendamisele tuleb läheneda süstemaatiliselt ja strateegilistele prioriteetidele tuginevalt ning tagada, et õppejõudude koolitused sisaldaksid ka selliseid aspekte nagu pedagoogilised oskused ja digikompetentsid, innovatiivsed lähenemised õppe- ja teadustööle.
3. Õppejõudude arenguvestluste osas on kõrgkooli erinevates üksustes erinevad praktikad (formaalne vs mitteformaalne, dokumenteeritud vs dokumenteerimata). Mitteformaalne lähenemine arenguvestlustele ei ole kasulik ei õppejõududele (nt et fikseerida oma arenguvajadused) ega juhtkonnale (et saada ülevaade personali töö tulemuslikkusest ja edusammudest). Vajalik on arenguvestlused standardiseerida ja formaliseerida kogu kõrgkooli ulatuses.
4. Tekstiili õppekava: Head suhted vilistlastega ning nende kaasamine õppetöö läbiviimisse on küll olulised, kuid liiga suures osas tuginemine ainult Pallase õppejõududele ja vilistlastele võib põhjustada suletud ringi riski ega soodusta tulevikku vaatava õhkkonna loomist ja avatud uutele suundadele. Soovitatav on kaasata erineva taustaga eksperte ja õppejõude, et pakkuda üliõpilastele erinevaid vaatenurki ja edastada infot uute trendide ja arengute kohta.
5. Fotograafia õppekava: Selleks, et õpetamine, õpiväljundid ja hindamine oleksid konstruktiivses kooskõlas, tuleb õppejõududele pakkuda selgelt struktureeritud koolitusi. Eriti puudutab see uusi ja külalisõppejõude.
6. Maali ja maalingute restaureerimise õppekava: Vajalik on suurendada seinamaalingute restaureerimise spetsialiseerumise õppejõudude arvu.

10.7. ÕPPEKAVA

Tugevused

1. Õppekavadel on selge ja tugev praktiline suunitlus, mistõttu üliõpilased tunnevad end hästi ettevalmistatutena töömaailma ja tulevase karjääri osas.
2. Praktilise suunitlusega tekstiili õppekava on unikaalne ja kujutab endast tekstiili ja moekunsti kombinatsiooni. Õppekavas on hästi kombineeritud ka teooria, praktika ja tehnoloogiline ettevalmistus. Sidemed vilistlaste ja teiste väliste sidusrühmadega on head ning panustavad õppekava edasisse arendusse.
3. Fotograafia õppekaval loob lai valik praktilisi aineid koos teoreetiliste kursustega tugeva aluse üliõpilaste oskuste ja pädevuste arendamiseks.
4. Maali ja maalingute restaureerimise õppekaval toetab restaureerimisõppe praktiline suunitlus hästi üliõpilaste joonistamis-, maali- ja seinamaalingute tehnikate oskuste arendamist. Sidemed vilistlaste ja teiste väliste sidusrühmadega on head ning panustavad õppekava edasisse arendusse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Õppekavade ülesehitust iseloomustab killustatus ja väike ainepunktide arv õppeaine kohta semestris. See ei võimalda üliõpilastel ainega sügavamalt tegeleda. Õppekavanõukogudel tuleb õppekavad üle vaadata ja uuesti disainida. Üliõpilaste õpikogemuse parendamiseks ja oskuste arendamiseks tuleb vähendada ainekursuste ja hindamiste arvu.

2. Tekstiili õppekava: Õppekava ajakohasena hoidmiseks ning üliõpilaste praeguste ja tulevaste arengute ja trendidega kurssi viimiseks tuleb lisada õppekavasse ainekursused, mis kajastaksid paremini tänase ja homse päeva tekstiili- ja moevaldkonda ning soodustaksid kriitilist mõtlemist. Eriti puudutab see selliseid teemasid nagu jätkusuutlikkus, uudsed materjalid ja protsessid ning nüüdisaegsed ja tulevikku vaatavad lahendused.
3. Fotograafia õppekava: Üliõpilasi, vilistlasi ja tööandjaid ei kaasata süstemaatiliselt õppekavaarendusse. Välja tuleb töötada ja järgida selget protseduuri õppekavaarenduse sisendi kogumiseks. Õppekava tuleb üle vaadata, et vältida teemade dubleerimist. Samuti on vajalik õppekava suurem interdistsiplinaarsus ja parem koostöö teiste osakondade ja õppekavadega.
4. Maali ja maalingute restaureerimise õppekava: Õpiväljundid tuleb üle vaadata, et tagada nende rahvusvaheline mõõde ning parem seotus õpiväljundite ja hindamiskriteeriumite vahel.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Õppekavades võiks välja arendada kõrvalerialad (15-20 EAP). See võimaldaks kujundada valdkondadeüleseid arusaamu, soodustada piirideülest mõtlemist ja luua paindlikke õpiteid.
2. Toetamaks üliõpilaste piirideülest mõtlemist, koostööd ja interdistsiplinaarsust on soovitatav luua tugevamad seosed erinevate ainekursuste ja erialade õppetöö vahel.
3. Fotograafia õppekava ainekursused on soovitatav ühendada suuremateks mooduliteks, kuna see võimaldaks keskenduda rohkem sisule ning sügavamale arusaamale fotograafiast kui visuaalkultuuri ja kaasaegse kriitilise lähenemisega kunsti osast ning seeläbi tõsta õppekava kvaliteeti. Ainekursuste ülevaatamisel tuleks arvestada vilistlaste seisukohaga ja lisada õppekavasse turunduse ja majanduse alaseid aineid, mis on hädavajalikud sõltumatu fotograafina tegutsemisel.
4. Maali ja maalingute restaureerimise õppekaval on soovitatav spetsialiseerumiste mahtu suurendada.

10.8. ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Tugevused

1. Individuaalne lähenemine ja kollegiaalne suhe üliõpilaste ja õppejõudude vahel.
2. Tekstiili õppekava vilistlased on aktiivsed Eesti tekstiili ja moe valdkondades ning nende toel on suhted teiste väliste sidusrühmadega tugevad. Õppekavale omane üliõpilaskeskne lähenemine aitab tõsta üliõpilaste motivatsiooni ja oskuste arengut.
3. Maali ja maalingute restaureerimise õppekaval viiakse läbi nn „arvamusfestivali“, kus 2-3 korda semestris üliõpilased arutavad õppejõududega oma tagasisidet. Õppekava vilistlased on aktiivsed ning nende toel on suhted teiste väliste sidusrühmadega tugevad. Õppekavale omane üliõpilaskeskne lähenemine aitab tõsta üliõpilaste motivatsiooni ja oskuste arengut.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Üliõpilaste kogemused seoses nende hindamise ja konstruktiivse tagasiside saamisega pole võrreldavad ning on tõendiks ebavõrdsusest hindamisel ja tagasisidestamisel. Vajalik on välja töötada asjakohased juhised õppejõududele, et tagada võrdsus tagasiside detailsuses ja toetada kõiki üliõpilasi oma potentsiaali arendamisel.

2. Innovatiivsete õppetöömeetodite kasutamine erinevates kõrgkooli osakondades varieerub. On näiteid heast ja mitte nii heast praktikast. Vajalik on luua õppejõudude tarbeks selline õppekeskkond, mis võimaldaks neil üksteiselt õppida, teha head praktikad kõigile nähtavaks ja seeläbi edendada kõigi õpetamisoskusi.
3. Tekstiili õppekava: Lisaks käsitööle orienteeritud praktilisele lähenemisele on soovitatav teha rohkem koostööd tööstusettevõtetega. Osalemine messidel ja konkurssidel on üliõpilaste jaoks väärtuslik õpivõimalus. Seetõttu tuleks mitte piirduda ainult mõne üksiku rahvusvahelise konkursiga aastas, vaid otsida üliõpilaste jaoks rohkem osalusvõimalusi nii tekstiili- kui moesektoris.
4. Maali ja maalingute restaureerimise õppekava: Maaliõpinguteks on kõrgkoolis liialt vähe stuudioruumi ning seetõttu tuleb otsida täiendavaid ruumivõimalusi.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Soovitatav on võtta arvesse üliõpilaste ettepanek toetuda juba olemasolevale kogukonnatundele ja luua seeläbi õppekeskkond, mis soodustab valdkondadevahelist koostööd.
2. Fotograafia õppekaval tuleks kõigi üliõpilaste võrdse kohtlemise huvides formaliseerida probleemide lahendamise raamistik.

10.9. ÜLIÕPILASTE HINDAMINE

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Info selle kohta, millal ja kuidas üliõpilasi hinnatakse, ei ole ühtlaselt selge kogu kõrgkooli ulatuses. Tagamaks, et üliõpilastel oleks selgus hindamiste osas ning et hindamisprotsess oleks järjekindel ja õiglane, tuleb hindamisprotseduurid ja -tavad kogu kõrgkooli ulatuses üle vaadata ja ametlikult dokumenteerida.
2. Hindamiste järjepidevuse ja õigluse rakendamiseks ning üliõpilaste õigeaegse teavitamise tagamiseks tuleb rakendada mõõdetavaid kvaliteedikontrolli kriteeriume ja seada õppejõududele rangemad hinnangute andmise tähtajad.
3. Hindamiste järjepidevuse ja ühtlase kvaliteedi tagamiseks tuleb õppeainete kirjeldused ja õpiväljundid sõnastada ühetaoliselt kogu kõrgkooli ulatuses.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Tagamaks ainekursuste sisu, õpetamise ja hindamise kooskõla, tuleks õppejõududele pakkuda regulaarseid õpiväljundite disaini ja hindamiskriteeriumite alaseid koolitusi.

10.10. ÕPPIMISE TUGISÜSTEEMID

Tugevused

1. Pallase üliõpilasesindus on väga aktiivne ja pühendunud ning panustab heas koostöös kõrgkooli juhtkonnaga toetava õpikeskkonna loomisse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Kuna mõningatele õppetööruumidele puudub juurdepääs ratastooli kasutajatele või on see raskendatud füüsilise puudega üliõpilastele, tuleb juurdepääsetavust parandada.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Selleks, et luua eeldused üliõpilaste rahulolu suurendamiseks, tuleks üliõpilaste tagasisidet nõustamisteenuste kohta koguda sagedamini ja järjekindlamalt.
2. Soovitatav on toetada üliõpilasi vaimse tervise alaste probleemide korral mitte ainult kõrgkooliülese nõustamissüsteemi raames, vaid ka osakondades. See võimaldaks abi pakkuda juba varem, murede tekkimisel.
3. Töötajatele on soovitatav läbi viia koolitusi (vaimse) tervise alase nõustamise, erinevate kultuuride alase teadlikkuse, võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse jm küsimustes, et vähendada sisemise ja välise kommunikatsiooni alaseid riske. Kommunikatsiooni parandamiseks võiks välja töötada kaasamise deklaratsiooni.

10.11. TEADUS-, ARENDUS- JA/VÕI MUU LOOMETEGEVUS

Tugevused

1. Õppejõud tegelevad, sh koostöös kõrgkooliväliste kolleegidega, pühendunult uurimis- ja loometööga ja võimaldavad ka üliõpilastel sellest osa saada ning uusi ideid arendada ja levitada.
2. Pallase uurimis- ja loometöö panustab hästi ühiskonna teenimisse, nt läbi Pallase galerii ning õppejõudude ja üliõpilaste projektide.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

1. Kuigi Pallas on teinud mõningaid edusamme TAL valdkonnas, on siin endiselt ruumi edasiseks arenguks. Vaja on välja töötada selge uurimistöö strateegia. Strateegias peaks olema sätestatud, millised on Pallase jaoks kvaliteetse uurimistöö kriteeriumid ja printsiibid; samuti personali arendustegevustega seotud uurimistöö prioriteedid. See peaks võimaldama õppejõududel planeerida, ette valmistada ja seostada nende uurimistööd õppekavade ja õpetamisega.
2. TAL strateegia peab sisaldama ka läbipaistvatel kriteeriumitel põhinevat uurimistöö tulemuslikkuse ning ühiskondliku mõju mõõtmise protseduuri.
3. Kõrgkooli üldises strateegias tuleb TAL seostada õppimise ja õpetamisega ning rahvusvahelistumisega ning välja tuua TAL tegevuste fookus ja prioriteedid. See eeldab tugeva narratiivi ülesehitamist rakendusuuringute (sh loomepõhise uurimistöö) ümber ning selle sidumist kõrgkooli missiooniga.
4. Uurimistöö muutub üha enam interdistsiplinaarsemaks. Interdistsiplinaarse uurimistöö edendamiseks nii kõrgkooli sees kui ka väljaspool seda tuleb suurendada uurimistööalaste võrgustike arvu.
5. Osaks õppejõudude kompetentside arendusplaanist peab olema nende teadustöö edendamine ja selleks Pallases vastavate tugisüsteemide rakendamine.

10.12. ÜHISKONNA TEENIMINE

Tugevused

1. Pallas väärrib tunnustust oma täienduskoolituse ja elukestva õppe valdkonna juhtimise ja rakendamise eest. Need tegevused on selgelt eesmärgistatud, hästi kavandatud, süsteemsed ning vastavad ühiskonna muutuvatele vajadustele.
2. Pallase ja Tartu linna vaheline jätkuv sümbioos läbi avaliku linnakeskkonna kunstiprojektide annab tunnistust heast koostööst ja ühiskondlikust kaasatusest.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

1. Pallase algatused kunstihariduse arengu kujundamisel on väärtuslikud. Soovitav on seda teed jätkata regulaarsete üldsusele avatud seminaride ja arutelude kaudu. Kuna Pallase fookuses on jätkusuutlikkus, tuleks paika panna jätkusuutlikkuse üldpõhimõtteid ja lõimida need kõigisse Pallase tegevustesse.
11. Kui üks kuni neli osahinnangut on hinnanguga „osaliselt vastav“ ja ülejäänud osahinnangud on hinnanguga „vastav“, analüüsib hindamisnõukogu kõrgkooli tugevusi ja parendusvaldkondi ning annab hinnangu, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond vastavad nõuetele ning teeb otsuse kõrgkool akrediteerida seitsmeks aastaks või annab hinnangu, et kõrgkooli juhtimises, töökorralduses, õppe- ja teadustegevuses või õppe- ja uurimiskeskonnas esinevad puudused, annab juhiseid nende kõrvaldamiseks ning teeb otsuse akrediteerida kõrgkool kolmeks aastaks.
12. Nõukogu analüüsis Pallase tugevusi ja parendusvaldkondi ja leidis, et Pallase juhtkond on pühendunud ja selge visiooniga selle kohta, millises suunas kõrgkool lähiaastatel liikuma peab, saavutamaks seatud strateegilisi eesmärke. Pallas väärrib tunnustust oma täienduskoolituse ja elukestva õppe valdkonna juhtimise ja rakendamise eest. Need tegevused on selgelt eesmärgistatud, hästi kavandatud, süsteemsed ning vastavad ühiskonna muutuvatele vajadustele. Õppejõud on pühendunud loovalt mõtleivate, pädevate ja oskuslike lõpetajate ettevalmistamisele. Individuaalne lähenemine ja kollegiaalne suhe üliõpilaste ja õppejõudude vahel soodustab individuaalsete oskuste arendamist. Pallase üliõpilasesindus on väga aktiivne ja pühendunud ning panustab heas koostöös kõrgkooli juhtkonnaga toetava õpikeskkonna loomisse.

Samas selgusid hindamise käigus ka mitmed olulised puudused eelkõige nelja osaliselt vastavaks hinnatud standardi osas. Nõukogu peab vajalikuks välja tuua ka puudused rahvusvahelistumise ning üliõpilaste hindamise ja neile tagasiside andmise osas.

1) Puudused kvaliteedikultuuri osas. Institutsionaalse akrediteerimise juhendi standard 3 näeb ette, et *Kõrgkool on määratlenud oma põhi- ja tugiprotsesside kvaliteedi ning selle tagamise põhimõtted*. Pallases puuduvad ühtsed kvaliteedimääratlused ning arusaam õppe-, teadus- ja ühiskonna teenimise alase töö kvaliteedist on õppekavati kõikuv. Vajalik on välja kokku leppida ja kehtestada ühtsed kvaliteedimääratlused ja põhimõtted ning tagada nende levik töötajate ja sidusrühmade seas. Neid printsiipe tuleb rakendada kõigil õppekavadel, et tagada üliõpilastele võrdselt kvaliteetsed õpikogemused.

2) Puudused akadeemiliste töötajate arenduse, atesteerimise ja arenguestluste osas.

Institutsionaalse akrediteerimise juhendi standard 2 näeb ette, et *Kõrgkooli personaliarendus*

ning materiaalsete ja rahaliste vahendite haldamine on eesmärgipärane, süsteemne ning jätkusuutlik. Vastavalt kõrgharidusseadusele peavad akadeemilised töötajad läbima atesteerimise. Pallase lähenemine atesteerimisele on ebajärjepidev ja ebaühtlane. Vajalik on atesteerimise protseduurid standardiseerida ning rakendada järjepidevat dokumenteerimise ja järeltegevuste süsteemi. Õppejõudude arenguestluste osas on kõrgkooli erinevates üksustes erinevad praktikad (formaalne vs mitteformaalne, dokumenteeritud vs dokumenteerimata). See põhjustab riski, et õppejõudude arenguvajaduste alane oluline informatsioon võib kaduma minna. Vajalik on arenguestlused standardiseerida ja formaliseerida kogu kõrgkooli ulatuses. Puudub kõrgkooliülene töötajate kompetentside arendamise kava. Töötajate arenguvajadusi tuleb dokumenteerida süstemaatiliselt ning nende vajadustega vastavuses välja töötada koolitusplaan.

3) Puudused õppekavade osas. *Institutsionaalse akrediteerimise juhendi standard 7 näeb ette, et Õppekavade väljatöötamisel ja arendamisel arvestatakse huvirühmade ootustega, kõrgharidus- ja kutsestandardite ning valdkondlike arengutrendidega. Õppekavade, moodulite ja õppeainete eesmärgid ning neis kavandatud õpiväljundid on konkreetsed ja sidusad. Pallase õppekavade ülesehitust iseloomustab killustatus ja väike ainepunktide arv õppeaine kohta semestris. See ei võimalda üliõpilastel ainega sügavamalt tegeleda. Õppekavanõukogudel tuleb õppekavad üle vaadata ja uuesti disainida. Üliõpilaste õpikogemuse parendamiseks ja oskuste arendamiseks tuleb vähendada ainekursuste ja hindamiste arvu.*

4) Puudused üliõpilaste hindamise ja neile tagasiside andmise osas. *Institutsionaalse akrediteerimise juhendi standard 9 näeb ette, et Üliõpilaste hindamine, sh varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine on õppimist toetav ja õpiväljunditega kooskõlas. Tagatud on hindamise objektiivsus ja usaldusvärsus. Pallases ei ole kogu kõrgkooli ulatuses ühtlaselt selge, millal ja kuidas üliõpilasi hinnatakse. Tagamaks, et üliõpilastel oleks selgus hindamiste osas ning et hindamisprotsess oleks järjepidev ja õiglane, tuleb hindamisprotseduurid ja -tavad kogu kõrgkooli ulatuses üle vaadata ja ametlikult dokumenteerida. Üliõpilaste kogemused seoses nende hindamise ja konstruktiivse tagasiside saamisega pole võrreldavad ning on tõendiks ebavõrdsusest hindamisel ja tagasisidestamisel. Vajalik on välja töötada asjakohased juhised õppejõududele, et tagada võrdsus tagasiside detailsuses ja toetada kõiki üliõpilasi oma potentsiaali arendamisel.*

5) Puudused TAL tegevuste osas. *Institutsionaalse akrediteerimise juhendi standard 11 näeb ette, et Kõrgkool on määratlenud oma eesmärgid ja fookused TAL valdkonnas, lähtudes kõrgkooli missioonist, ühiskonna ootustest ja tulevikuvajadustest, ning hindab nende täitmist ja TAL valdkonna tegevuste ühiskondlikku mõju. TAL toetab õppetegevuse läbiviimist kõrgkoolis. TAL tugiteenused on sihipärased ning toetavad põhiprotsessi eesmärkide täitmist. Pallases puudub selge uurimistöö strateegia, mis sätestaks muuhulgas selle, millised on Pallase jaoks kvaliteetse uurimistöö kriteeriumid ja printsiibid. Määratletud ei ole ka personali arendustegevustega seotud uurimistöö prioriteedid. Kõrgkooli üldises strateegias tuleb TAL seostada õppimise ja õpetamisega ning rahvusvahelistumisega ning välja tuua TAL tegevuste (nii rakendusuuringut laiemalt kui loomepõhise uurimistöö) fookus ja prioriteedid. TAL strateegia peab sisaldama ka läbipaistvatel kriteeriumitel põhinevat uurimistöö tulemuslikkuse ning ühiskondliku mõju mõõtmise protseduuri.*

13. Kaaludes punktis 12 välja toodud tugevusi ja puudusi Nõukogu
OTSUSTAS:

Akrediteerida Kõrgem Kunstikool Pallas kolmeks aastaks.

Otsus võeti vastu 12 poolthäälega. Vastu 0.

14. Akrediteering kehtib kuni 1.02.2026. Järgmise institutsionaalse akrediteerimise toimumise aja kooskõlastab HAKA büroo Kõrgema Kunstikooliga Pallas hiljemalt 1.02.2025.

15. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie HAKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Nõukogu saadab vaide HAKA vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

2. Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor institutsionaalse akrediteerimise kõrvaltingimuse täitmine

Tuginedes haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg-le 3 ja lähtuvalt kõrgharidusseaduse § 38 lg-s 3 ja Haridus- ja Noorteameti põhimääruse § 24 lg 5 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Institutsionaalse akrediteerimise juhend" punktide 43.2 ja 43¹ alusel sedastab Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. HMS § 53 lg 1 p 2 järgi on haldusakti kõrvaltingimus haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus ning lg 2 p-d 2 ja 3 sätestavad, et haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata või kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. 7.06.2021 võttis Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) vastu otsuse kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor (Mainor) institutsionaalne akrediteerimine läbi 7 aasta pärast kõrvaltingimusega, et Mainor esitab Nõukogule hiljemalt 7.06.2022 aruande hindamisotsuse punktis 12.2 toodud puuduste kõrvaldamise kohta.
2. 7.06.2022 saatis Mainor Nõukogule järgmised dokumendid: 1) Overview of the follow-up activities based on the institutional accreditation report; 2) Requirements and recruitment policy of academic staff and visiting lecturers; 3) MTÜ Eesti Ettevõtluskõrgkooli vilistlaskogu põhikiri; 4) Curriculum Council (figure); 5) A measure for raising the English proficiency level of the staff, including lecturers; 6) Teadusseminarid kevad 2021 ja õppeaasta 2021/2022; 7) 2021/22 õa õpiampsud ja kogemuskohvikud; 8) Teadus-, arendus- ja loometegevusele pühendatud õpiampsud ja kogemuskohvikud; 9) Estonian Entrepreneurship University Mainor

research, development and creative activities strategy 2022-2027; 10) Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor üliõpilasesinduse põhikiri.

3. Kõrvaltingimuse täitmise hindamisse kaasas HAKA järgmised institutsionaalse akrediteerimise komisjoni liikmed:

Kristiina Tõnnisson	Tartu Ülikooli Johan Skytte poliitikauuringute instituudi juhataja (Eesti)
Soledad Garcia-Ferrari	Edinburghi kunstikooli vanemlektor ja dekaan (Ühendkuningriik)
Robert J. Coelen	hariduse rahvusvahelistumise keskuse direktor (Holland)

4. HAKA saatis esialgse aruande kõrgkoolile 29.11.2022, millele kõrgkool edastas vastuse kommentaaride puudumise kohta 14.12.2022. Hindamiskomisjon esitas 14.12.2022 HAKA-le aruande Nõukogu 7.06.2021 otsuse punktis 12.2 kirjeldatud puuduste kõrvaldamise kohta. Hinnang oli järgmine:

Kõrvaltingimuse seadmise aluseks olnud puudus	Hinnang: Puudus on täielikult kõrvaldatud
Teadus- ja arendustegevuse valdkonna strateegiline juhtimine: Kõrgkoolis puudub ühine arusaam teadusuuringutest, nende fookusest ja koordineerimisest. Teadustegevus ning õppejõudude kaasamine erinevatesse uurimistegevustesse on vähene. Rakendusauuringute läbiviimiseks on liialt vähe väliseid vahendeid ning partnerite ring piiratud. Puudus on kõrgkooliülesest uuringuplaanist ning sellega kaasnevast tööplaanist. Teadusuuringutel peab olema selgem fookus, eesmärk ja plaan, et see avaldaks tugevamat mõju teadmiste arendamisele ning nende vahetamisele õppekavade vahel ja seega õppekavade teaduspõhisusele.	<p><u>Tugevused</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kõrgkooli TAL strateegia aastateks 2022-2027 on loogilise struktuuriga, põhjalik ning sisaldab eesmärke, tulemusnäitajaid ja kavandatud tegevusi. 2. Kõrgkooli töötajad on hästi kursis TAL raamistikuga. Kõrgkooli pikaajaline visioon kajastub hästi nende igapäevatöös. <p><u>Ettepanekud edasisteks arendusteks</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jätakuvalt tuleb suurendada nii kõrgkoolisest kui -välist teadustegevuse rahastamist. 2. Otsida võimalusi keskenduda rohkem sellistele teadusuuringutele, millel on suurem mõju ühiskonnale. 3. Kaasata senisest aktiivsemalt kõrgkooli strateegilise juhtimisse vilistlasi, üliõpilasi ja teisi ühiskonna sidusrühmi.
Kõrvaltingimuse seadmise aluseks olnud puudus	Hinnang: Puudus on täielikult kõrvaldatud
Õppejõudude teadus- ja arendustegevus: Õppejõudude teadus- ja arendustegevuse kavandamisel, reguleerimisel ja läbiviimisel on vaja senisest struktuursemat lähenemist. Läbi tuleb viia analüüs, mil määral on teadus- ja arendustegevus integreeritud	<p><u>Tugevused</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Selgeks tugevuseks on institutsionaalsesse raamistikku põimitud teadusuuringute narratiiv. See tagab, et töötajad osalevad teadustöös ning on teadlikud kõrgkooli poolt pakutavast toest.

<p>personaliarenduse protsessidesse ning tagada õppejõudude arengu jälgimine läbivalt kõikides protsessides.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Töötajad on rahul uurimistöö võimaluste ja selle toega. Uurimistöö tugi on laiapõhjaline ja tõhus ning hõlmab tehnilist tuge andmete kogumisel, rahalist ja keelelist tuge. 3. Teadusartiklite arv on selges kasvutrendis, nagu ka publitseerivate õppejõudude arv. <p><u>Ettepanekud edasisteks arendusteks</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Edasise arengu võtmeteguriks on ligipääs uurimistegevuse rahastamisele. Kõrgkooli tasandil tuleks selleks pakkuda tuge erinevate rahastusvõimaluste otsimisel ja uurimistoetuste taotluste kirjutamisel, aga ka suhtlemisel siseriiklike ja välispartneritega. Suuremat rahalist tuge tuleks pakkuda rahvusvahelistel konverentsidel osalemiseks. 2. Oluline on tagada seniste edusammude jätkusuutlikkus ka uurimistöö keskkonna ja akadeemiliste töötajate muutustes. 3. Jätkuvalt tuleks püüelda teadustöö suurema õppetöösse integreerimise poole. Üliõpilased peaksid käsitlema rakendusuuringute teemasid mitte ainult kursuse- ja lõputöodes, vaid kogu õpitee jooksul.
<p>Kõrvaltingimuse seadmise aluseks olnud puudus</p>	<p>Hinnang: Puudus on täielikult kõrvaldatud</p>
<p>Õppejõudude rahvusvaheline kogemus: Rahvusvahelise kogemuse võimalusi kasutab väike osa õppejõududest. Kõrgkool peaks suuremat tähelepanu pöörama oma personali rahvusvahelistumisele, mis ulatuks kaugemale välisreisidest. Õppejõude tuleb toetada ka nende vastutusel olevate õppekavade rahvusvahelise komponendi arendamisel.</p>	<p><u>Tugevused</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Individuaalne lähenemine töötajate toetamisele toimib kõrgkoolis hästi. <p><u>Ettepanekud edasisteks arendusteks</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oluliseks aspektiks tänapäeva kõrghariduses on distsiplinaarne mitmekesisus. Kuna ühiskonna probleemid on kompleksed, nõuavad need erinevate valdkondade tihedat koostööd. Multidistsiplinaarne lähenemine reaalse elu probleemidele võimaldaks veelgi laiendada üliõpilaste oskusi.

5. Võttes arvesse, et kõrvaltingimuse seadmise aluseks olnud puudused on täielikult kõrvaldatud, Nõukogu

otsustas lugeda Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor 7.06.2021 vastu võetud institutsionaalse akrediteerimise otsuse juurde seatud kõrvaltingimus täidetuks ja jätta jõusse otsus akrediteerida Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor seitsmeks aastaks.

Otsus võeti vastu 12 poolthäälega. Vastu 0.

6. Isikul, kes leiab, et hindamisnõukogu otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaie esitatakse EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

3. Tallinna Tehnikakõrgkooli institutsionaalse akrediteerimise järgse tegevuskava tagasisidestamine

Nõukogu arutas Tallinna Tehnikakõrgkooli esitatud tegevuskava. Nõukogu tunnustab Tallinna Tehnikakõrgkooli sisuka tegevuskava eest. Esile tõstmist väärivad põhjalikult määratletud tulemusindikaatorid ja sihtnäitajad, aga ka see, et välja on töötatud meetodika nende seireks. Kiiduväärt on samuti lühiajalise põimitud õpirände rakendamine. Parandatud on õppekavade sidusust. Hindamisnõukogu soovib Tallinna Tehnikakõrgkoolile edu kavandatud tegevuste elluviimisel.

4. Tallinna Tehnikaülikooli institutsionaalse akrediteerimise järgse tegevuskava tagasisidestamine

Nõukogu arutas Tallinna Tehnikaülikooli esitatud tegevuskava. Nõukogu tunnustab Tallinna Tehnikaülikooli süsteemse ja põhjaliku tegevuskava eest. Esile tõstmist väärivad süsteemne lähenemine õppetöö arendamisele, tegevustele seatud konkreetsed tähtajad, edusammud e-kursuste arendamisel. Kiiduväärt on ka see, et ülikool on oma tegevuskavas käsitletud mitte ainult hindamisnõukogu poolt välja toodud soovitusi ja arenguvõimalusi, vaid ka ülikooli enda eneseanalüüsis määratletud parendusvaldkondi. Hindamisnõukogu soovib Tallinna Tehnikaülikoolile edu kavandatud tegevuste elluviimisel.

5. Institutsionaalse akrediteerimise juhendi muutmine

Nõukogu otsustas täiendada Institutsionaalse akrediteerimise juhendit järgmise punktiga:

43². Kui hindamisnõukogu võtab vastu otsuse akrediteerida kõrgkool seitsmeks aastaks, antakse talle HAKA kvaliteedimärk vastavalt HAKA kvaliteedimärgi statuudile, mille kinnitab HAKA juhataja oma korraldusega. Kui hindamisnõukogu võtab vastu otsuse akrediteerida kõrgkool seitsmeks aastaks kõrvaltingimusega, antakse talle HAKA kvaliteedimärk pärast seda kui hindamisnõukogu võtab vastu otsuse, et kõrvaltingimus on täidetud.

Eve Eisenschmidt

hindamisnõukogu esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Hillar Bauman

hindamisnõukogu sekretär

/allkirjastatud digitaalselt/